

كەمىك ئارام بن وبە مەنتىق بنوسن، با نەبنە ماىەى پىكەنن!

وہلامىك بە حامد ئەىوب

پەكەم : وەلامى حامد ئەىوبىم بە وەلامەكەى شەمال عەلى بە ئەحمەد معین و جەمال عبداللەخویندەوہ . پىئویست ناكات من هىچ ناویكى لىبنىم خۆى دەلئیت بە زمانىكى (نزم ، زبر و پووشینەر ، توند و خەشن ، پەق و دەمكوتكەر) ئەوہى نەشى بۆ نووسین و بلاوكرندەوہ نووسىویەتى . بىگومان نووسىنىك كە بوو بە جنىتو فرۆشى خودى ئەو كەسە و ئەو بیروپاوپا پىكخراوہش كە بەرگرى لى دەكات لە بەرچاوی خوینەر دەهینیتە خواروہ و دەكەوئیتە ژیر پرسیاروہ . ئەو دەبوواپە وەكو خۆى بۆ گرنگ نەبوو پىكخراوہكەى بۆ گرنگ بوواپە . دەكرا ھەر بە خاترى ئەوہى بەرگرى لە پىكخراوہكەت دەكەیت پىعایەتى پرنسیپ و ئوسولى سیاسى و نووسىنىت بكدراپە .

ئەو بیانووی ئەوہ دەهینیتەوہ كە وەلامەكەى شەمال ناچارى كرووہ بەو زمانە بنوسىت ، دەلئى ئەو زمانەى پىئى دەنووسم مەیل و ئارەزووی من نى یە ، دلخواز نەبووم بەو زمانە بنووسم ! بەراستى سەیرە ! كەسك بە بیركردنەوہ و دەستى خۆى زمانىكى نزم و پىر جنىتو بەكاربەئىنى و بیخاتە سەر كاغەز و بلاوی بكاتەوہ ، پاشان ئوبالەكەى بخاتەئەستوى كەسكى تر ! كەسك نەتوانىت كۆنترۆلى زمانى خۆى بكات لە نووسین دا ، دەبى لە قسە كردن دا چ زمان و فەرھەنگىكى ھەبى و چ ووشە و زاراوہەكى تر بەكاربەئىنى ! زمانى نووسین و قسە كردن پىش ھەموو شتىك پرنسپلەوہى بیركردنەوہ و سوننەت و پەوشتى سیاسى و ھاوكات فەردى ئىنسانەكانە ، ھىچ پەىوہەندىەكى بەوہوہ نى یە وەلام بە كى وەلگەل كى قسە دەكەیت . لەوانەى ئىستا حامد دواى ئەوہى ھەرچى پى بوو ھەلپىشتووہ كەمىك سارد بووئیتەوہ ، پىم باشە خۆى بە نووسینەكەى شەمال و نووسینەكەى خۆیدا بچیتەوہ و بزانی كامیان بە زمانىكى پىس و پىر جنىتو نووسراوہ ؟ كامیان بەرگەى پەخنە ناگرىت و چىكلدانەى ھىچ ناگرىت ؟ كامیان ھەرەوہكو ئەحمەد معین دەلئى زمانى شارستانى نى یە و شىوازی جەدەلى دوواكەوتوانەى ؟ وەلامى ئەم پرسیارانە ھەلدەگرم بۆ خۆتان بەلكو كەك و خىرىكى ھەبىت .

باوہر بكن منىش كارى ترم زۆر بوو ، بەلام وەكو شەمال ئەم فرسەت و دەست بەتالى یەم لەم 1 ، 2 پۆژەدا دەست كەوتووہ كە لەسەر ئىوہ بنووسم ، چونكە نە قەبارەى پىكخراوہكەتان نە كارىگەرى و تەئسیرتان نە تىروانى و نەزەرتان نە دژابەتى كردنتان لەگەل ئىمە ھى ئەوہ نى یە لە جىياتى بەرەنگاربوونەوہ لەگەل ھىزە ئەسلى یەكانى كۆمەلگای عىراق كاتى پىوہ سەرف بكنەن .

ھەرەھا باوہر بكن ئىمە شەپرى كۆنە قىن و دوژمنكارانەمان لەگەل ئىوہدا نى یە ، ئەوہ تەنھا لە زەینى ئىوہداپە . چونكە حزبى ئىمە تا ئىستا لە مەیدانى سیاسەت و كۆمەلگای عىراق دا ھىچ پووپەروبوونەوہ و دوژمنایەتى یەكى لەگەل پىكخراوئىكى بەو ناوہوہ (یەكىتى كۆمۆنىستەكان) بۆ دوست نەبووہ تا دوژمنایەتى بكات ، تا ئىستا ئىمە ئەم جەرەیانەمان لە كۆمەلگادا نەبىنووہ تا بە تەئىید یان پەخنە ئاشتى یان دژابەتى یان بكنەن . پىر بە دل حەز دەكەین ئەو پىكخراوہیەى ئىوہ باسى دەكەن لە كۆمەلگای عىراقدا لە مەیدانى سیاسەتدا نوینەراپەتى بچوكتىن خواست و ئامانجى خەلكىش بكات و بە كروہوہ كار و خەباتى بۆ بكات ئىمەش پىشتیوانى بكنەن و ھاوكارى لەگەلدا بكنەن . ھىوادارم بچن ئەم كارە بكنەن .

دوہم : لەراستى دا ئەو وەلامەى حامد زۆرباش بۆ وەلامدانەوہ بە ئەحمەد معین كە باسى شىوازی جەدەلى دوواكەوتوو و نەبوونى زمانى شارستانى دەكات لەپروسیەى ئەو ئىختىلافاتانەى لە حككا دا پووی دا . ئەو وەلامە شىوازی جەدەل و زمانى ئاشكراى سەر ساپتى ئىوہیە بە كەسك كە پەخنەتان لى بگرىت ، دەستى چەورى خۆتان بۆ بە حزب و بزوتنەوہكەى ئىمە دەسپرن ؟ لە ھەمووی خۆشتر ئەوہیە حامد بە دواى ئەحمەد معین دا دەپەوئیتە زمان و شىوازی جەدەلى ناو حزبى ئىمە بسەلمىنىت ! لە خەمانىك نووسین و لە دەیان ھەزار نووسراو و بلاوكراوہ دوو ووشەى نازانم كام جەلەسە و كام سال بە بەلگە دەهینیتەوہ كە گوايا كادرىكى رابەرى تۆمەتى بى بناغەى داوہتە پال كەسكى تر ! بەلگەى ئاوا لە قوتووی ھىچ عەتارىكدا جىئى نابىتەوہ ، ھەرخۆى ئەوہ بەلگەى بىگەردى رەوشت و شىوازی بىگەردى كۆمۆنىزمى كرىكارى یە كە ئىوہمانانى وا لى دەكات بۆ سەلماندنى قسەىكى خۆتان بە زەرەبىنىكى گەرەوہ بە پۆژ و مانگ و سالەكانى مپژووئى ئەم حزبەدا بگەپن بەلكو دوو كەلىمەى دەمى كەسك بدۆزنەوہ ! بەلام ئەوہ نە كارى ئىمەى نەبۆشمان گرنگە بە شوین سەلماندنى زمان و شىوازی ئىوہوہ بىن و نىشاننانى بدەین ، ئىوہ خۆتان بە ئاشكرا زمان و شىوازی دوواكەوتوو و نزم بەكاردەھینن . ئەمەى نووسىوتە نموونەىەكى زمان و شىوازی خۆتانە .

سپىم : سەبارەت بە بزوتنەوہى رىفراندۆمىش كە ئەحمەد معین زوو زوو باسى دەكات و ئىمەى پى قەرزار بار دەكات ، پىئویست بەو شەرحەى حامد ناكات كە دەست تپوہردانى حزبەكان كاریكى كرد كە خۆیان نەبوونە یارىكەرى ئەسلى . كەى سیاسەت وا دەكرىت دواى قەرەبالغىەك بكویت كە جەلەوہكەى بە دەست كەسكى ترەوہیە و ئەو نەخشە و بەرنامە و سنورى بۆ دادەنئیت ؟ ئەحمەد معین خۆى نووسىویەتى كە ئىوہ

بوونە كارتى دەستى يەككىتى و پارتى . باشە ئەحمەد معین ئەتوانیبت زەمانەتى ئەو بەدات لە ھەموو سیناریۆكانى (بە قەولى ئیوھ جولانەوھ جەماوەریەكانى) ئایندەدا نەبە كارتى دەستى ئەحزابى گەورە و یارى زانى لاوھكى و تۆپ ھینەرەوھى وازى یەكانى ئەحزابى كوردایەتى ؟ من گومانم لەوھ نى یە كە ئیوھ ئامادەن بەم ھەلانەشەوھ لە ئایندەدا بەشدارى ھەموو قەرەبالغى یەكى تر بكن ، بە یەك دەلیل ئەویش ئەوھ یە كە گروپىك یان پىكخراویك لە كۆمەلگادا خاوەنى بەرنامە و نەخشە یەك نەبیت و ھەرگیز خۆى پى ی نەكریت خەلك كۆ بكاتەوھ ناچارە شوین قەرەبالغى بکەویت . ئەوھش بلیم بەلام عاجز نەبن، ئیوھ یەكەم جاریشتان نى یە ئەمە دەكەن پىشتریش لە قەرەبالغى تەعزى ئىبراھیم ئەحمەددا بەشداریتان كرد و بەینى خۆشمان بیٹ بروسكەشتان نارد ، ھەندىك خەلكى بەد نىت ئەم كارەتان بە جۆرىكى تر لىك دەدەنەوھ و دەلین مەسەلە خۆشباوھى و خەلەتاندن نى یە و ھۆكارى تر ھەبووھ ! بەلام من باوهر بەوھ ناكەم زۆرتەر بۆ ئەوھ دەچم كە ئیوھ بە خاترى ئەوھ ئەو كارەتان كرد كە ئەوتان پى شۆرشگىر و *ماركسىست* بوو !! .

ھەر لىرەدا با ئەوھش بلیم و بىرم نەچیت ، سەبارەت بەو نامە كراوھى پىبوار ئەحمەد بۆ جەلال تالەبانى لەسەر گۆرپنكارى قانونى ئەحوال شەخسى كە حامد باسى دەكات گواپە رابەرەیتى حكك خۆشخەيالى و تەوھومى بە یەككىتى و پارتى ھەبووھ . لە راستى دا ئەوھ تىگەشتىكى نا دروست و پىچەوانە یە لە مەسەلەكە . چونكە ئەگەر مەسەلەكە تەوھوم و خۆشباوھى بواپە دەكرە نامە یەكى رەخنەگرانە و پوو بە كۆمەلگا نەبوواپە ، ئەو نامە یە پەيامىكى رەخنەگرانە بوو بۆ ئەوھى بە كۆمەلگا رابەرەیتى كە تالەبانى تەسلىم بە نارەزایەتى و خەباتىك بووھ كە ئىمە كردمان ، ئىمە ئالای ئەو خەبات و ئال و گۆرپەى قانونى ئەحوال شەخسى مان بەرز گردەوھ لە دژى ژن كوشتن لە كوردستان سەرەنجام یەككىتى ھات و وویستى بیٹە ژىر ئەو ئالایەوھ و بەرھەمە سیاسى و كۆمەلایەتى یەكەى بخاتە گىرفانى خۆیەوھ ، ناوھروكى ئەو پەيامە رۆشن كوردنەوھى ئەم نیازەى یەككىتى بوو بۆ خەلك ، سەرەراى لایەنگرى لەو ئالوگۆرپە لە قانون دا كە لە بەرژەوھندى ژنانى كوردستان دا ھاتوھتە گۆرپى . بەلام ئیوھ بە پىچەوانەوھ یەك ئىشتان كرد چوون بوون بە كارتى دەستى یەككىتى و بەشدارى جولانەوھ یەكەتەن كرد كە لە یەكەم رۆژەوھ سوكانەكەى بە دەست یەككىتى و پارتى و پىكخراوھكانى ئەوانەوھ بوو لە دەرەوھ و لە ناوھوھ ، تەنانت لەسەر ناوھكەشى رىك نەدەكەوتن پارتى لە بەرامبەر یەككىتى دا ناوى نابوو راپرسى بۆ ئەوھى ھەمووى نەچیتە گىرفانى یەككىتى یەوھ .

چوارەم : سەبارەت بە مەسەلەى كورد و ستەمى مىللى سیاسەت و رىگا چارەى ئىمە رۆشن و ئاشكراپە . لە ھەر ھەل و مەرجىكدا كام رىگا بە دروست و لە بەرژەوھندى خەلگدا بیٹ ئەوھ دەخەینە پوو . ئىمە نە جودا خوازین نە داواى دەولەتى نەتەوھى دەكەین ، بەلكو دەمانەوھى ستەمى مىللى لەسەر خەلك یان شەر و كىشمە كىشى قەومى لەسەر دەسلەلتى نىوان ناسیۆنالیستەكان كە ژیان و سەلامەتى و ئایندەى خەلكیان شیواندوھ كۆتایى پى بەینین . لە ھەر ھەل و مەرجىكدا ئاسانترین و نزىكە دەست ترین رىگا بۆ كۆتایى ھىنان بەم موسیبەتە دەخەینە بەردەم كۆمەلگا .

بەلام بەداخەوھە من نەمزانی نەك تەنھا لەسەر جیابوونەوھى ناو حككا ھەلۆیستەكان لەگەل جەمال عبداللە و ئەمسالى ئەودا وەكو یەكە بەلكو لەسەر رىگاچارەى كۆمۆنىزمى كرىكارى بۆ مەسەلەى مىللىش ھەروھكو ناسیۆنالیستەكانمان پى دەلین . پىتان واپە ھەركەس داواى جیابوونەوھ و سەرەخۆیى كوردستانى كرد ئىتر دەبى دەولەتى نەتەوھى بۆ كورد داوا بكات . ئەنجا بۆ ئەوھى بە چاوى ناسیۆنالیزم بۆ سەرەخۆیى كوردستان نەپوانن باشترە ئەم عەینەكى پىش فەرزە ناسیۆنالیستى یە داكەن . دەكرى كوردستان وولاتىكى سەرەخۆ بیٹ و دەولەتەكەشى قەومى نەبیت ھەروھكو چۆن دەكرى عىراق یان ئىران وولاتىكى سەرەخۆ بیٹ و دەولەتەكەشى قەومى یان ئىسلامى نەبیت . ھەموو ناسیۆنالیستەكان كوردستانیان وەكو وولاتىكى سەرەخۆ كە دەولەتىكى سكوۆلار و مەدەنى ھەبى ناچى بە عەقدا و دەلین شتى و ناىت دەبى ھەر دەولەتى قەومى بیٹ ، واديارە ئیوھش سەبارەت بەم مەسەلە یە وەكو ئەوان بىردەكەنەوھ بۆ یە پىتان واپە سیاسەتەكانمان دژ بە یەكە .

لەمەش سەبىر ئەوھ یە گالتهتان بەو دىت كەركوك ھەوھى ئىنسانى ھەبیت و دەتاختە پىكەنن، واديارە لەپەيوھند بە چارەسەر كردنى مەسەلەى نەتەوھى یەوھ گەشەى باشتان كردوھ و وشەى ئىنسان بووھتە ماپە پىكەنن بۆتان . بەراستى تا ئىستا نەمزانی بوو (كەركوك ناسنامەى ئىنسانى ھەبیت) دەتان بزۆنیت و گالتهتان پى دىت ، بەلام (كەركوك شارىكى كوردى یە) و (كەركوك دال و قودسى كوردستانە) و تەواوى تەبلىغاتی فاشیستانە و پرەگەزپەرستانەى دژى عەرەبى كەسەرەنجام ئەو ناٹارامى و ھەموو پوووادە دال تەزىنانەى شارى كەركوكى لى كەوتەوھ و خەلك و دانىشتوانى ئەو شارەیان كردە دوژمنى یەكترى ، ناتانزۆیت . عومر باقى بیٹ لەم مەسەلە یەشدا بۆمان مەعلوم دەبى بوونەتە كارتى دەستى كى .

پىنچەم : سەبارەت بەوھش كە دەلین ئىمە حزمان بۆ ئایندە یەكى ناديارمان ھەلنەگرتوھ دوو قسەى بكەین . باشە ئەگەر واپە بۆ كاتىكى ناديارتان ھەلنەگرتوھ ئەى كاتە ديارەكە كامە یە ؟ بەو تولى رىگا دوور و درىژە بیٹ كە حامد باسى دەكات بۆ حزب دروست كردن پىم وانى یە

قەت بگاتە مەنزل . دەبى چەند ژمارەى تىرى جەرىدەكەتان دەرىكەن تا ھەل و مەرجى زاتى و مەوزوعى بگۆرپن و ئەو مقومات و مستلزماتە مادىيانە بۆ جەماوهرى كرئىكاران ئامادە بىت كە حزبى خۆيان دروست بكەن ؟ باشە چۆن بۆتان مەعلوم دەبى كە چىنى كرئىكار ئامادەبى ئەوھى پەيدا كر دووھ (دوور با) كە حزبى ھەبىت ، چۆن دەزانن ، رىفراندۆم لەناو كرئىكاراندا دەكەن ؟ باشە ئەگەر دروست كر دنى حزب بە جۆرە بىت كە ئىوھ باسى دەكەن ئەبى كەى وچەند دەيە وچەند سەدەى تر (دوور با) بۆ دەسەلات سىياسى خەبات بكات ؟ ئىوھ دەلئىن كۆمۆنىزمى كرئىكارى ھەلقولاوى چىنى كرئىكار نى يە . ئەى ئىوھ ھەلقولاوى چىن ؟ بۆ لەناو چىنى كرئىكاروھ ھەلقولاوىن ؟ كەى بەتەمان ھەلبقولاوىن ؟ ئەگەر ئەم كارە ئەوئەندە قورس و دوور و درىژە كەى قولاى لى ھەلدەمالن ؟ كەى ئەم كارە تىئورىيە گەورەيە ئەنجام دەدەن ؟ ئاخىر ئەو قسانەى ئىوھ دەيكەن لەسەر پرۆسەى دروست بوونى حزب تەنھا ئىم ئىمى پىش قسە كر دنى ، جارى كاركر دنى ئەو ھەر باسى مەكە . كەى بە مۆمى تىئورى خۆتان ، بە ناوى حزبە ھەلقولاوھەكەتان شەوگارى جولانەوھى كۆمۆنىستى و كرئىكارى رۆشن دەكەنەوھ ؟ خۆ ئىوھ وەكو حامد دەلى كىشەيەكتان نەماوھ و نەشترەگەرى سىياسى خۆتان كر دووھ و برىنە قولاھەكانىشتان سارپژ بووھ .

ھەموو ئەو پرسىيارانەى سەرەوھ لەسەر ئەو حزبەى كە نىتانە و بۆ ئابىندەيەكى نادىارتان ھەلئەگرتوھ لە جىبى خۆيدايە بۆ ئەوھى ئاوپرئەك لە خۆتان بدەنەوھ و باشتر خۆتان بناسن و وەزعى خۆتان بزائن . حامد باسى پى دەرھەوايى كۆمۆنىزمى كرئىكارى دەكات و دەيەوئى بە مەقالەيەكى سى چارەكە جىئو خۆى قەناعەت پى بكات كە كۆمۆنىزمى كرئىكارى بەو بارەگا و چەكدارانەوھ ، بەو ھەموو يەكئىتى بىكاران و رىكخراوى ئازادى ژن و يەكئىتى شوراو نەقابە كرئىكارىەكان ، شەخسىيات و نفوز و تەشكىلاتى فراوانى لە بەسەرەوھ تا سلىمانى و لە دەرەوھى وولات ، بەو بلاوكراوھ وسابت و رادىو و كەمپىن و پووبەپووبوونەوھ و كىشەمە كىشەوھ بەرامبەر ھىزە بۆرژوازيە ئەسلى يەكانى كۆمەلگا . . . ھتدەوھ ، پى دەرھەوايە . بەلام ئىوھ بەو حالەى ئىستاتانەوھ كە جولانەوھەيەكتان دىار نى يە ئەگەر دەرىش بكەون دواى قەرەبالغى خەلكى تر دەكەون و بەو شەرتەيە بىنە كارتى دەستى ئەم و ئەو ، پى لەسەر زەوین و تۆكمە و تىك سمراون ! شتىك ھەيە پى دەلئىن مەنتىق ئازىزان ، 1+1 دەكاتە 2 ، ناكاتە (چەند ئەدەيت بەزىا بىت) ، بۆ خۆتان باشترە و كەلكى زىاترە بە پى مەنتق بكەن و بچولئىنەوھ . دەنا ئەو قسانەى لەسەر ئەم ساپتانە ھاوكات و ھاونەزەر لەگەل جەمال عبداللە و ئەمسالى ئەودا دەيكەن باش نى يە ولە عىراق و كوردستان بىكەن ، باوهر بكەن دەبنە جىگای پىكەنن .

لە كۆتابى دا منىش ھەمان قسەى شەمال دەكەمەوھ ، چاكترە بىرئەك لەوھ بكەنەوھ لە جىياتى ئەوھى پىناسە و كارى خۆتان نەياربوونى حككع بىت ، باشترە لە بەرامبەر كۆمەلگا دا خۆتان پىناسە بكەن ، كارىك يان پلاتفۆرمىك لە كۆمەلگادا بۆ خۆتان دىارى بكەن و كار و خەباتى بۆ بكەن . باوهر بكەن ئەم جۆرە كارانەى دەيكەن ھىندەى ترلە كۆمەلگا دوورتان دەخاتەوھ و رىكخراوھەكەشتان نامىنئىت . لە باشترىن حالدا ئەگەر رىكخراوھەكەشتان بىنئىت ، بتانەوئىت يان نەتانەوئىت ھەرەكو ئەم شىوھەيەى تا ئىستاتان دەبنە شەرىكى كار و كارتى دەستى ئەم و ئەو .

سامان ئەحمەد

2004 / 11 / 8